

Reflektioner om resultatpresentationerna/Helena Rygne 2015-09-01

Resultaten som SLU presenterade ger en lägesbild från det första inventeringsvarvet 2009-2014 för ett antal frågeställningar som länsstyrelserna valt att lyfta. Ju fler inventeringsvarv som genomförs desto intressantare blir förstås resultaten, men redan nu kan man se en del mönster som förhoppningsvis kan ge underlag i naturvårdsarbetet och inspirera till fördjupade analyser samt forskning.

Våtmarker

För våtmarker fick vi t.ex. se resultat för hur stor areal myrmark som finns inom respektive utanför VMI (våtmarksinventeringen), arealer för myrvegetationstyper, trädäckning, dikespåverkan och hur stora arealer av skyddsvärda naturtyper, det vill säga klassade som N2000-habitat, det finns. Något som uppmärksammades särskilt var att de flesta myrarna var klassade som ”skyddsvärd naturtyp” (högmosse, skogbevuxen myr eller öppen myr) oavsett om de låg innanför eller utanför VMI.

Resultat från ett tidigare utvecklingsprojekt, där SLU på uppdrag från länsstyrelserna flygbildstolkat ingrepp i myrarna, visar att körspår från särskilt tvåhjuliga motorcyklar men också fyrhjulingar ökat enormt från 1980-talet till 2010-talet. Den totala längden diken har dock inte förändrats mellan de två tidpunkterna. Detta är något vi kommer få veta mer om i nästa inventeringsvarv då SLU ska göra en detaljerad flygbildstolkning av hela stickprovet för våtmarker i både gamla och nya flygbilder.

Gräsmarker

När det gäller gräsmarker är en av de mest intressanta slutsatserna att det finns lika stor areal hävdade betesmarker utanför TUVAs objekten (ängs- och betesmarksobjekt) som innanför. Många av betesmarkerna utanför TUVAs har hög kvalitet och är naturtypsklassade som silikatgräsmarker. SLU har också hittat förväntade samband mellan artantal och träd, näringspåverkan, vegetationshöjd, röjning och omgivande landskap. Det finns en svag tendens att artrikedomen påverkas av mängden betesmarker i omgivningen. SLU påpekade behovet av en mer fullständig artlista än den ”NILS-lista” som använts hitintills. Det skulle förbättra möjligheterna till klassning och indikatoranalys avsevärt. En utökad artlista är något som införs från och med 2015 då även antalet gräsmarkstyper och antalet län i gräsmarksprogrammet blir fler.

Småbiotoper

Vi fick några smakprov på resultaten för småbiotoper, bland annat arealen av små åkerholmar och längden av stenmurar. Här ska SLU ta fram resultat för samtliga småbiotoper som inventeras. För åkerholmar och stenmurar fick vi även se resultat som kopplar till skötseln. Det ser ut som att åkerholmarna har en ganska stor areal som är helt solexponerad, medan stenmurar har rätt mycket stora buskar och träd som är över tre meter höga. Det innebär att det är få stenmurar som är helt solexponerade. I samband med analyserna för småbiotoper har SLU också belyst hur resultaten påverkas av olika regionindelningar. Vi fick se resultat per jordbrukets produktionsområden, som används av SCB, och vi fick också se vad som händer med resultaten om man delar in efter typ av landskap i den aktuella landskapsrutan. Slutsatsen är att båda typerna av indelningar kan vara relevanta beroende på vilken frågeställning man har.

Län som ingår i analyserna 2009-2014 är:

Våtmarker

Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Örebro och Västmanlands län

Gräsmarker

Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kronobergs, Örebro och Västmanlands län

Småbiotoper

Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Skåne, Örebro och Västmanlands län